ECLI:LV:VRT:2024:1211.19430053624.2.S

Lieta Nr. 19430053624
Lietas arhīva Nr. K71-0581-24/37

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Alūksnē 2024. gada 11. decembrī

Vidzemes rajona tiesa,
tiesnese Līga Supe,
piedaloties prokurorei Sarmītei Strodei,
aizstāvim – zvērinātam advokātam Guntaram Priedītim,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221. panta trešās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ nelikumīgi uzglabāja tabakas izstrādājumus lielā apmērā.

No pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrota laika līdz /datums/plkst. 14.38, kad /pers. A/ dzīvesvietā /adrese/ Valsts policijas darbinieki veica kratīšanu, /pers. A/, apzinoties, ka tabakas izstrādājumi nebija marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un par tiem likumā noteiktajā kārtībā nebija samaksāti nodokļi, savas dzīvesvietas /adrese/, dzīvojamās telpās nelikumīgi uzglabāja: 1800 cigaretes "Marlboro" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, 400 cigaretes "Winston Blue" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, 200 cigaretes "Winston Blue" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām, 800 cigaretes "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām, kā arī saimniecības ēkā uzglabāja: 14 000 cigaretes "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām, 2000 cigaretes "Winston Blue" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām, 10 000 cigaretes "Marlboro" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām.

/pers. A/ savā dzīvesvietā /adrese/ nelikumīgi uzglabāja kopā 29 200 cigaretes.

Tādā veidā /pers. A/ pārkāpa likuma "Par akcīzes nodokli" 33. panta otrajā daļā noteikto aizliegumu Latvijas Republikā uzglabāt akcīzes preces, par kurām nav samaksāts akcīzes nodoklis, un trešajā daļā noteikto aizliegumu Latvijas Republikā uzglabāt tabakas izstrādājumus, kas nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām.

Saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20.[1] panta otro daļu atbildība par Krimināllikuma 221. pantā (attiecībā uz tabakas izstrādājumiem) paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts lielā apmērā, iestājas, ja tabakas izstrādājumu daudzums sasniedz 25 000 cigaretes.

Tādējādi tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu /pers. A/ izdarījis lielā apmērā.

Nelikumīgi uzglabājot tabakas izstrādājumus lielā apmērā /pers. A/ nodarīja Latvijas valstij mantisku kaitējumu 5 423,29 *euro* apmērā nenomaksāto nodokļu veidā.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina. Apsūdzētais piekrita, ka netiek veikta pierādījumu pārbaude. Apsūdzētais atzina cietušā pieteikto kaitējuma kompensāciju pilnā apmērā.

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas sēdē piekrita prokurore un aizstāvis.

Ņemot vērā to, ka apsūdzētais savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnībā, piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas būtība un sekas apsūdzētajam tika izskaidrotas, un tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes neradās šaubas par apsūdzētā vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu tiesa nolēma pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā neveikt.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā netiek izdarīts.

[3] Apsūdzētā darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 221. panta trešās daļas. Apsūdzētā vaina Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta un viņš par šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir sodāms.

[4] Izvērtējot apsūdzētajam nosakāmā soda veidu un soda mēru, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi.

[4.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otro daļu, nosakot apsūdzētajam piemērojamā soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 221. panta trešās daļas ir smags noziegums. Tas ir tīšs nodarījums. Noziedzīgais nodarījums vērsts pret tautsaimniecības interesēm.

Pārbaudot apsūdzētā personību, konstatēts, ka viņš iepriekš krimināli nav sodīts, administratīvās sodāmības dzēstas (lietas 1. sējuma 179. lapa).

/pers. A/ ir /gadi/gadus vecs, viņam ir deklarētā dzīvesvieta (lietas 1. sējuma 177. lapa). Tiesas sēdē noskaidrots, ka apsūdzētais strādā algotu darbu un saņem valsts vecuma pensiju, kopējie ikmēneša ienākumi esot 1070 *euro*.

No Valsts probācijas dienesta Vidzemes reģiona teritoriālās struktūrvienības Alūksnes un Gulbenes nodaļas (turpmāk – Valsts probācijas dienests) /datums/izvērtēšanas ziņojuma (lietas 2. sējuma 122.-125. lapa) izriet, ka /pers. A/ ir precējies, ir /skaits/pilngadīgi bērni, /skaits/mazbērni. Valsts probācijas dienests konstatējis, ka /pers. A/ resurss ir pastāvīga, piemērota dzīvesvieta, kur viņš pastāvīgi uzturas un varēs dzīvot arī turpmāk. /pers. A/ ir stabili un paredzami ienākumi, ir stabila finansiālā situācija, veikti uzkrājumi, kredītu un parādu nav, brīvais laiks tiek aizpildīts ar sociāli atbalstāmām aktivitātēm. /pers. A/ nav novērota problemātiska vielu lietošana, ir atmetis kaitīgo ieradumu – smēķēšanu. Apņēmies segt valstij radīto mantisko

kaitējumu. Lai gan /pers. A/ ir mīloša un atbalstoša ģimene, viņa ģimene nav vērtējama kā resurss, jo ģimene zināja par viņa nelikumīgajām darbībām, bet /pers. A/ neieklausījās ģimenes locekļu kritiskajā viedoklī un neatteicās no nelikumīgajām darbībām, un nav pamata uzskatīt, ka turpmāk viņš respektēs ģimenes viedokli. Vērtējot /pers. A/ administratīvo pārkāpumu lietas, Valsts probācijas dienests secinājis, ka laikā no /gads/. gada /pers. A/ administratīvi sodīts četras reizes, ir izcietis viņam piemērotos administratīvos sodus. /datums/piemērotais administratīvais sods par nelikumīgu cigarešu iepirkšanu/uzglabāšanu liecina par /pers. A/ raksturīgām problēmu risināšanas prasmēm atsevišķā dzīves situācijā, proti, finanšu līdzekļu taupīšanu/iekrāšanu sociāli atbalstāmā veidā. Viņa rīcībā saskatāmas problēmas atrast alternatīvas, izvērtēt konkrētā risinājuma ieguvumus un riskus. Nepārdomāta rīcība, seku neapzināšanās liecina par /pers. A/ raksturīgām domāšanas kļūdām.

[4.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešo daļu, nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 47. panta otro daļu, par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Tiesa atzīst, ka šajā kriminālprocesā nav Krimināllikuma 48. pantā norādīto atbildību pastiprinošo apstākļu.

[4.3] Nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais piekrita lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, tā izmantojot savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21. pants. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa veida izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet ir ņemams vērā pie soda veida noteikšanas, jo tas pastiprina vainas atzīšanu un nožēlošanu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008. gada 21. aprīļa nolēmumu lietā SKK-232/08*).

Ņemot vērā iepriekš konstatētos apstākļus – noziedzīga nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošu apstākli, to, ka nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā soda mērķis ir sasniedzams, piemērojot apsūdzētajam sodu sabiedriskā darba veidā.

Izvērtējot /pers. A/ atbildību mīkstinošo apstākli un to, ka nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, tiesa uzskata, ka sabiedriskais darbs viņam nosakāms 180 stundas.

Prokurore tiesas debatēs lūdza piemērot Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā paredzēto papildsodu – mantas konfiskāciju –, konfiscējot valsts labā apsūdzētā dzīvesvietā izņemto skaidro naudu 9215 *euro* apmērā, ievērojot valstij nodarītā kaitējuma apmēru un noziedzīga nodarījuma smagumu. Tiesa, izvērtējusi prokurores norādītos mantas konfiskācijas pamatu –noziedzīga nodarījuma smagumu –, kopumā ar Krimināllikuma 42. panta pirmajā daļā noteikto, proti, ka mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā, kā arī Senāta 2021. gada 8. jūnija lēmumā lietā Nr. SKK-J-88/2021 norādīto, atzīst, ka lietā nav konstatējami apstākļi, kādēļ konkrētajā gadījumā apsūdzētajam, izvērtējot to kopumā ar citiem līdzīga rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, piemērojams papildsods – mantas konfiskācija. Mantas konfiskācija ir tiešā mērā saistīta ar apsūdzētā pamattiesību – tiesību uz īpašumu – ierobežojumu, tādēļ šāda papildsoda piemērošana nevar tikt pamatota ar formālu atsauci uz valstij nodarītā kaitējuma apmēru un noziedzīga nodarījuma smagumu. Tiesas ieskatā jau noteiktais pamatsods sabiedriskā darba veidā ir samērīgs un atbilstīgs izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, radītajam kaitējumam un apsūdzētā personībai, kā arī ir vērsts uz kriminālsoda mērķa sasniegšanu.

[5] /pers. A/ drošības līdzeklis nav piemērots un tiesa uzskata, ka nav pamata arī līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai piemērot drošības līdzekli.

[6] Cietušā pārstāvis lūdz piedzīt no apsūdzētā kompensāciju par labu valstij 5423,29 *euro* par valsts budžetam nodarīto kaitējumu nesamaksātā akcīzes nodokļa apmērā.

Tiesa atzīst, ka cietušā kompensācijas pieteikums ir apmierināms pilnā apmērā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353. panta pirmās daļas 1. punktu.

[7] Ar Valsts policijas /nosaukums/ /nosaukums/ /nosaukums/ /amats/ Valsts amatpersona /datums/lēmumu uzlikts arests /pers. A/ piederošajam transportlīdzeklim "/TL marka/" ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, šasijas numurs /numurs/, kas glabājas pie /pers. A/, lai nodrošinātu cietušajam nodarītā kaitējuma kompensācijas piedziņu, kā arī iespējamo mantas konfiskāciju kā papildsodu (lietas 1. sējuma 121. lapa).

Ar Valsts policijas /nosaukums/ /nosaukums/ /nosaukums/ /amats/Valsts amatpersona /datums/lēmumu uzlikts arests /pers. A/ AS "Citadele banka" kontā Nr. /konta numurs/ esošajiem līdzekļiem 16 638,48 *euro* apmērā, lai nodrošinātu cietušajam nodarītā kaitējuma kompensācijas piedziņu, kā arī iespējamo mantas konfiskāciju kā papildsodu (lietas 1. sējuma 123., 124. lapa).

Ar Valsts policijas /nosaukums/ /nosaukums/ /nosaukums/ /amats/Valsts amatpersona /datums/lēmumu uzlikts arests /datums//pers. A/ dzīvesvietā /adrese/ izņemtajiem 10 633 *euro*, kas ieskaitīti un glabājas Valsts policijas deponēto līdzekļu kontā Valsts kasē konta Nr./konta numurs/, lai nodrošinātu noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju, cietušajam nodarītā kaitējuma kompensācijas piedziņu, kā arī iespējamo mantas konfiskāciju kā papildsodu (lietas 1. sējuma 125. lapa).

Tiesa nekonstatē Krimināllikuma 70.[11] pantā norādītos pamatus, lai arestēto mantu /pers. A/ dzīvesvietā izņemto naudu 10 633 *euro* atzītu par noziedzīgi iegūtu mantu. Krimināllietā apsūdzība celta par tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu lielā apmērā. Apsūdzībā nav norādes uz apsūdzētā nolūku uzglabātās cigaretes realizēt, lai gūtu kādu ekonomisku labumu. Tāpat nav konstatēta apsūdzētā dalība organizētā grupā un noziedzīgais nodarījums nav saistīts ar terorismu.

Izvērtējot /pers. A/ personību, tiesai rodas pārliecība, ka tiesas noteiktajā labprātīgas izpildes termiņā pēc aresta atcelšanas naudas līdzekļiem apsūdzētais pats veiks piedzītās kaitējuma kompensācijas samaksu par labu valstij – arestēto naudas līdzekļu apmērs piecas reizes pārsniedz piedzenamās kaitējuma kompensācijas apmēru, apsūdzētais strādā algotu darbu, saņem pensiju, viņa ikmēneša ienākumi esot 1070 *euro*.

Kā norādīts iepriekš, tiesa nepiemēro /pers. A/ papildsodu – mantas konfiskāciju.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, nav pamata saglabāt /pers. A/ mantai uzliktos arestus un tie ir atceļami.

[8] Lietiskie pierādījumi 20 paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, 20 cigarešu paciņas "Winston" bez akcīzes markām, 10 paciņas cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, 50 "mīkstās" paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, 20 paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, 10 paciņas cigarešu "Winston" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, 30 paciņas cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, 200 paciņas cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, 100 paciņas cigarešu "Winston" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, 500 cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, 500 paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. panta pirmās daļas 1. punktu, iznīcināmas.

[9] Lietā atrodas trīs DVD-R diski ar audioierakstiem un viens DVD-R disks ar kontu pārskatiem un tiesa atzīst, ka tie arī turpmāk glabājami krimināllietā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 523., 527.- 530. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar sabiedrisko darbu uz 180 (simtu astoņdesmit) stundām.

/pers. A/ ir pienākums 10 (desmit) darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas pieteikties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā, atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai, soda – sabiedriskais darbs – izciešanai.

Drošības līdzekli /pers. A/ nepiemērot.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij kaitējuma kompensāciju 5423,29 *euro* (pieci tūkstoši četri simti divdesmit trīs *euro* 29 centus). Kaitējuma kompensācija jāiemaksā: Valsts ieņēmumu dienests, reģistrācijas Nr. 90000069281, kontā /konta numurs/, BIC kods TRELLV22, maksājuma mērķis – F22010010, kaitējuma kompensācija krimināllietā Nr. 19430053624, vārds, uzvārds, personas kods. Maksājumu apliecinošs dokuments nekavējoties pēc maksājuma veikšanas jāiesniedz Vidzemes rajona tiesā.

Noteikt termiņu labprātīgai kaitējuma kompensācijas samaksai – 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atcelt ar Valsts policijas /nosaukums/ /nosaukums/ /nosaukums/ /amats/Valsts amatpersona /datums/lēmumu uzlikto arestu /pers. A/ AS "Citadele banka" kontā Nr. /konta numurs/esošajiem līdzekļiem 16 638,48 *euro* apmērā.

Atcelt ar Valsts policijas /nosaukums/ /nosaukums/ /nosaukums/ /amats/Valsts amatpersona /datums/lēmumu uzlikto arestu /pers. A/ piederošajam transportlīdzeklim "/TL marka/" ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, šasijas numurs /numurs/, kas glabājas pie /pers. A/.

Atcelt ar Valsts policijas /nosaukums/ /nosaukums/ /nosaukums/ /amats/Valsts amatpersona /datums/lēmumu uzlikto arestu /datums//pers. A/ dzīvesvietā /amats/ izņemtajiem 10 633 *euro* (desmit tūkstoši seši simti trīsdesmit trīs *euro*), kas ieskaitīti un glabājas Valsts policijas deponēto līdzekļu kontā Valsts kasē konta Nr./konta numurs/, atdot tos /pers. A/.

Lietiskos pierādījumus:

- 20 paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, 20 cigarešu paciņas "Winston" bez akcīzes markām, 10 paciņas cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, kas iepakotas plastikāta maisā, kas aizlīmēts ar drošības uzlīmi Nr. /numurs/ un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrā, - iznīcināt;
- 50 "mīkstās" paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, 20 paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, 10 paciņas cigarešu "Winston" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, 30 paciņas cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, kas iepakotas papīra maisā, kas aizlīmēts ar drošības uzlīmi Nr. /numurs/un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrā, - iznīcināt;
- 200 paciņas cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, kas iepakotas maisā ar drošības uzlīmi Nr. /numurs/ un nodotas glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai, - iznīcināt;
- 100 paciņas cigarešu "Winston" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, kas iepakotas maisā ar drošības uzlīmi Nr. /numurs/ un nodotas glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai, - iznīcināt;
- 500 cigarešu "NZ Gold" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām, kas iepakotas maisā ar drošības uzlīmi Nr. /numurs/ un nodotas glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrā, - iznīcināt;
- 500 paciņas cigarešu "Marlboro" bez akcīzes markām, kas iepakotas maisā ar drošības uzlīmi Nr. /numurs/ un nodotas glabāšanā Nodrošinājuma aģentūrai, - iznīcināt.

3 (trīs) DVD-R diskus ar audioierakstiem un 1 (vienu) DVD-R disku ar kontu pārskatiem, kas atrodas lietā, glabāt pie krimināllietas materiāliem.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams. Spriedums stājas spēkā pēc tam, kad beidzies termiņš lūguma iesniegšanai par pilna sprieduma sastādīšanu un lūgums nav iesniegts.

Prokurore, apsūdzētais, aizstāvis un cietušā pārstāvis 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilnu spriedumu daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju, rīcību ar mantu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas, sūdzību vai protestu iesniedzot Vidzemes rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2025. gada 3. janvārī.

Tiesnese L. Supe